

Longè ante Christi tempora, & priusquam Romani Galliam suo dominio subegissent. præfuerunt Galliarum multi priuati, reges & principes, qui non magni fuerunt nominis, quales fuerunt Lugdus, Allobrox, Belgius, Treiber & alij plurimi, vnde priuatarum regiones suas mutuarunt denominationes. fuitque tunc & aliquot annis post Christum natum ea regio Gallia, & non Francia nuncupata. Assecuti sunt autem Romani dominium in ea ferè centum annis ante Christi natiuitatem, retinueruntque illud propè quingentis annis. Interea autem temporis dum Sicambri, qui postea Franci dicti sunt, qui que ostia Rheni & circumiacentem agrum possidebant indies crescerent & roborarentur viribus, cœperunt excurrere in finitimam Galliarum regionem, occupare arces & oppida, atque exturbare Romanos, vt etiam anno Christi 420. Pharamundus vigesimus quartus Francorum Rex, primus fuerit in Gallia Francigenarum rex, atque sub eius filio Clodio, atque nepote Meroueo Sicambri ferè totam adepti fuerint Galliam, relictisque prioribus mansionibus, quas circiter 870 annis tenuerant, migrauerunt in Galliam, potiti eius dominio. Didicerunt quoque Gallorum linguam, quam Romani introduxerant, & cõformes fecerunt moribus eorum sicut & alij Franci qui à fratribus suis secedentes, & pagum Mœni, vbi Herbipolis est hodie, occupantes, didicerunt Germanorum linguam & mores, Pharamundus verò (Warmundus Germanicè) vnanimiter à suis electus in Regem, transtulit sedem suam à Francia Orientali in Fr. Occidentalem, posuitque legem quam Salicam vocant, ne regni successio in eorum transferatur, hoc est ne mulieres regni hæredes fieri permittantur. hunc secuti sunt reliqui reges in hodiernum vsque diem. Porro quod ad nobilitatem siue equestrem ordinem in Francia, is maximis hodie fruitur commoditatibus ac priuilegijs, eo que fit vt magno quodam affectu Regem complectantur, & vtinam quoque pro ipsius ac patriæ salute profundant. neque enim vllum pendunt tributum, & armatis licet ipsis esse quocunque loco, multa que habent vitæ præsidia, sic vt non sit opus illiberalem aut quaestuariam aliquam artem exercere. Quod ad fertilitatem regionis huius, ab antiquis temporibus semper culta, tam in viribus & oppidis quam agris, hortis & pratis: nullusque à tempore Christi in tota Gallia angulus incultus fuit, præter lacus & nemora que culturam non admittunt. præcipue autem loca Mediterraneo, mari propinqua mira sunt fertilitatis, vt etiam ibi cypressi & rosmarina passim per campos crescunt sua sponte, sine omni humana sollicitudine, haud secus quam in hisce partibus crescunt, iuniperi. Mala punica, granata & citrones nullibi frequentiora sunt quam in Prouincia. Deinde quam nobile in illis partibus crescat vinum, imò per totam Galliam, que tot irrigatur & fecundatur annis, dici non potest. quam ferax sit ager Parisianus, poteris hinc colligere, cum vice quadam rex Ludouicus XI. scire vellet quot armatos viros Lutetia producere posset in agrum, numerati sunt septuaginta millia virorum precedentium ad militiam; vbi igitur multus est populus, necesse est vt fecundum habeat agrum vnde eis sufficiens suppetat victus. Eum per multas easque amplissimas habeat vrbes Francia, omnium tamen maxima est Lutetia Parisiorum, cuius encomium elegantissimo carmine descripsit Eustachius Knobelsdorpius Prutenus, quod hic subiungere prolixum nimis foret. Architremius tamen poëta luculenter his panegyricis versibus de ea sic scribit:

*Exoritur tandem locus altera regia Phœbi
Parisius, Cyrræa viris, Chryseæ metallis:
Græca libris, Indæ studijs, Romana poësis,*

*Attica philosophis, mundi rosa, balsamus orbis,
Sidonis ornata, sua mensis & sua potu,
Diues agris, secunda mero, mansueta colonis,
Messe ferax, inoperata rubis, nemerosa racemis.
Plena feris, fortis domino, pia regibus, aura
Dulcis amœna situ, bona qualibet, omne venustum,
Omne bonum, si sola bonis fortuna faueret.*

De Normandia quoque scribitur, quod præter metropolitanam & alias sex præcipuas ciuitates, habeat 24. minora oppida, vicos quoque & castella sine numero. Habet rex Gallia Rothomagi in metropolitana Normandia ciuitate senatum doctissimū, prudentissimosq; viros, qui toti prouinciæ ius dicunt. Sunt etiam in ea vrbe potentes mercatores, ob quorum traiectiones & mercaturas, nomen vrbis longè lateque apud multas gentes est cognitum. Habet autem hæc regio copiam piscium & pecorum atque frumenti; sed & pomiferarum arborum tanta est in ea multitudo, vt ex pomis potum faciant, aut pro magna parte in alias deferant terras. In summa, abundant omnibus rebus ad vitam humanam necessarijs, præter vinum quod ibi non crescit.

